

Vstupný test na určenie úrovne ovládania slovenského jazyka

Vstupný test na určenie úrovne ovládania slovenského jazyka

PLÁN [OBNOVY]

Vydané Národným inštitútom vzdelávania a mládeže v rámci realizácie Plánu obnovy a odolnosti, ktorý je financovaný Európskou úniou – NextGenerationEU.

2023

Vstupný test na určenie úrovne ovládania slovenského jazyka

Test je určený pre tých žiakov, ktorých materinský (prvý) jazyk nie je slovenský, t. j. líši sa od vyučovacieho jazyka školy. Cieľom testu je úvodná diagnostika jazykovej kompetencie žiaka v slovenskom jazyku a následné určenie intenzity jazykovej podpory pre žiaka na jeho čo najrýchlejšie začlenenie do bežného výchovno-vzdelávacieho procesu.

Obsah testu vychádza **zo vzdelávacích štandardov pre slovenský jazyk ako druhý jazyk¹**. Cieľom diagnostiky nie je určovať presnú jazykovú úroveň žiaka podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR), ale orientačne diagnostikovať, do ktorej komunikačnej úrovne žiak patrí a s ktorým variantom jazykovej podpory by mal začať, resp. pokračovať.

Test pozostáva z 2 častí:

- I. Rozhovor a porozumenie pokynom
- II. Test hodnotenia úrovne ovládania slovenského jazyka

Testované komunikačné jazykové činnosti a jazykové kompetencie

V oboch variantoch testu sa sledujú:

- receptívne činnosti: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením,
- produktívne činnosti: ústny prejav, písomný prejav,
- interaktívne činnosti: ústna interakcia, písomná interakcia,
- rozsah slovnej zásoby, gramatická správnosť a výslovnosť.

Charakteristika textov a tematické okruhy

Texty zastúpené v teste majú monologický charakter. Tematicky sú blízke cieľovej skupine, obsahujú všeobecné témy, ktoré sú v rozsahu vedomostí a skúseností žiakov. Sú v súlade s tematickými okruhmi, ktoré sú špecifikované v **obsahovom štandarde pre slovenský jazyk ako druhý jazyk pre komunikačné úrovne 1, 2**. Texty nie sú po obsahovej stránke pre žiaka stresujúce alebo diskriminujúce, nezasahujú do citovej sféry mladého človeka.

¹ Vzdelávacie štandardy pre slovenský jazyk ako druhý jazyk. Dostupné z: <https://www.minedu.sk/data/att/27217.pdf>

Typy testových úloh

Jednotlivé časti testu obsahujú rôzne typy úloh zamerané na rozličné témy, ktoré sa v jednotlivých častiach obmieňajú:

- úlohy na doplňovanie,
- úlohy s krátkou odpoveďou,
- úlohy na priradovanie,
- multiple choice (výber z viacerých možností),
- úlohy typu: pravda/nepravda (P/N),
- riadené písanie na základe slovného podnetu, úloha so štrukturalizovaným zadaním.

Opis komunikačných úrovní

Komunikačná úroveň 0

Žiak nedokáže odpovedať na otázky týkajúce sa jeho osoby a rodiny, aj keď mu partner v komunikácii aktívne pomáha. Nerozumie bežným frázam. Neovláda základnú slovnú zásobu a základné gramatické pravidlá používané v najfrekvencovanejších komunikačných situáciách. Neovláda dostatočne slovenskú abecedu. Nevie prečítať krátky jednoduchý text v slovenskom jazyku.

Komunikačná úroveň 1

Žiak sa zapája do spoločenskej konverzácie za predpokladu, že partner v komunikácii sa prispôsobí jeho rečovým schopnostiam a aktívne ho podporuje pomocnými otázkami. Dokáže porozumieť jednoduchým modelovým frázam, bežným jednoduchým otázkam (*Kto? Čo? Kde? Kedy? Ako? Aký?...*) a orientovať sa v situáciách, ktoré vychádzajú z jeho bezprostrednej skúsenosti (škola, trieda, rodina). Prejav žiaka je veľmi stručný a jednoduchý, založený na dvojslovných spojeniach a jednoduchých vetách, pričom výslovnosť niektorých hlások v prejave môže byť nedokonalá a s inojazyčným prízvukom, prejav obsahuje gramatické chyby (v časovaní, skloňovaní a pod.).²

Žiak dokáže pomenovať známe predmety a rozoznať známe frázy v ústnom a písomnom prejave. Rozumie známym každodenným výrazom a konkrétnym informáciám o témach v oblastiach jeho záujmu a bezprostrednej skúsenosti, keď sú prednesené zreteľne a pomaly, v prípade nutnosti sú opakované. Nerozumie parafrázam.

² Viac o interferenčných javoch a chybách v príručke pre učiteľov *Slovenčina ako cudzí jazyk*. Voľne dostupné z: https://archiv.mpc-edu.sk/sites/default/files/publikacie/kvapil_a_kolektiv_slovencina_ako_cudzi_jazyk_0.pdf

Žiak vie napísať známe slová a krátke vety. Potrebuje však podporu vo forme pripravených lexikálnych a gramatických modelov, aby dokázal vytvoriť krátky ústny alebo písomný prejav.

Komunikačné zručnosti žiaka korešpondujú s mierou jeho poznania okolitého sveta, ktorá je ovplyvnená stupňom jeho kognitívneho vývoja (vek, materinský jazyk) a okolitým prostredím (vrátane školského prostredia). Úroveň schopností mechanického čítania a písania ovplyvňuje rozsah a charakter textov, ktorým je žiak na danej úrovni schopný porozumieť a ktoré dokáže produkovať. Vzhľadom na akademický jazyk a jazyk edukačných publikácií dokáže žiak porozumieť témam s pomocou vizuálnej podpory a dobre zvolených kľúčových slov.

Komunikačná úroveň 2

Žiak sa dokáže dorozumieť v bežných komunikačných situáciách v škole aj v osobnom živote, výrazne sa zvyšuje jeho schopnosť samostatne tvoriť (ústne i písomné) prejavy, najmä po predchádzajúcej príprave. Slovná zásoba sa rozširuje, stále je ale veľmi limitovaná, nebráni však globálnemu porozumeniu. V škole sa žiak cíti komfortne v bežných komunikačných situáciách spojených s jeho osobou, akademický jazyk ešte nie je zvládnutý. Práca s edukačnými publikáciami, schopnosť čítať s porozumením a porozumenie výkladu učiteľa sú stále nedostatočné z dôvodu málo rozvinutej slovnej zásoby a neznalosti komplexnej vetnej stavby.

Žiak dokáže správne reagovať v situáciách spojených s každodennou školskou rutinou. Používa bežné a frekventované frázy, rozumie opakujúcim sa situáciám a úlohám. Vie sformulovať krátky jednoduchý (ústny a písomný) prejav o známych témach, pričom vychádza z pripravených modelov a potrebuje systematickú podporu. Porozumenie prejavu si vyžaduje pomalú a zreteľnú reč. V neštruktúrovaných interakciách, v ktorých sa nemôže oprieť o konkrétny situačný kontext, môže mať problémy s porozumením. Žiak je však schopný vyjadriť porozumenie/neporozumenie prejavu, vie jednoduchým spôsobom požiadať o zopakovanie informácie, pomalšie tempo reči alebo vysvetlenie neznámeho výrazu.

Jazyková úroveň žiaka limituje výber tém a textov. Žiak potrebuje podporu v tom, na čo sa má počas počúvania a čítania zamerať. Dokáže porozumieť téme a vybraným informáciám v náučných textoch, ak sú vizualizované. Rozumie útržkom informácií z edukačných publikácií založených na titulkoch a obrázkoch. Učenie sa nových tém stále vyžaduje veľa podpory.

Poznámka: Úroveň jednotlivých komunikačných jazykových činností (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, hovorenie, písanie, interakcia) a komunikačných jazykových kompetencií nemusí byť u toho istého žiaka rovnaká, napr. v bežných komunikačných situáciách sa jeho ústny prejav blíži prejavu ostatných žiakov, ale zaostáva v písaní, príp. vôbec nepozná latinku.

Pokyny k testovaniu

Test by nemal byť vedený v atmosfére stresu a zbytočného napätia, ktoré často spôsobujú komunikačný blok, ale mal by sa realizovať v príjemnej a bezpečnej atmosfére pre žiaka. Examinátorom by mal byť pedagogický zamestnanec (ďalej aj „PZ“) oboznámený s metodikou vyučovania slovenského jazyka ako druhého (cudzieho) jazyka. V prípade potreby môže test skrátiť alebo naopak nad rámec uvedených úloh rozšíriť a variovať podľa aktuálnych dispozícií a vedomostí žiaka, ak to zvýši motiváciu a výkon testovaného. PZ je prítomný pri každej časti testu.

Každý test sa začína krátkym riadeným rozhovorom, v ktorom sa otestujú minimálne jazykové zručnosti žiaka. V tejto časti sa testuje porozumenie základných otázok o osobe žiaka, porozumenie pokynom viažucim sa na školské prostredie. Ak žiak nie je schopný reagovať na väčšinu otázok a pokynov, PZ overí ešte znalosť elementárnych jazykových prostriedkov, ako sú abeceda, čísla a farby, a ukončí diagnostiku.

V prípade úspešnej minimálnej diagnostiky (aspoň 60 %) PZ ponúkne žiakovi ďalšiu časť testu (test hodnotenia úrovne ovládania slovenského jazyka) podľa veku žiaka. Výsledok testu pre ďalšiu jazykovú podporu sa detailnejšie skladá z výsledkov z jednotlivých čiastkových testov podľa komunikačných jazykových činností a na daných komunikačných úrovniach. Ak žiak v úlohách na danej komunikačnej úrovni dosiahne min. 60 %, pokračuje úlohami na ďalšej komunikačnej úrovni. Tento údaj je orientačný a slúži na zaradenie do konkrétneho variantu jazykovej podpory. Pomocou podrobnejšej analýzy si PZ zaznačí, ktoré zručnosti, resp. jazykové prostriedky je nutné u žiaka rozvíjať, a jazykovú podporu prispôbi potrebám žiaka alebo výberovo zaradí také témy a jazykové znalosti, ktoré si žiak potrebuje doplniť a precvičiť.

Otázky musia byť položené zreteľne, pomaly, prípadne sú opakované, najmä u mladších žiakov jednoducho modifikované, resp. parafrázované. Rozhovor musí byť vedený výlučne v slovenskom jazyku, podľa potreby s pomocou gestikulácie alebo vizualizácie. Pokyny k úlohám, ktoré žiak vypracováva individuálne, sú formulované v slovenskom jazyku. Ak si to vyžaduje typ testovej úlohy, uvádza sa vzorové riešenie.

Medzi jednotlivými časťami testu je prestávka 10 – 15 minút. Čas určený na vypracovanie jednotlivých čiastkových testov je len odporúčaný. Žiak môže test dokončiť skôr, prípadne o 10 minút neskôr.

V prípade žiakov so zdravotným znevýhodnením je potrebné testovanie zabezpečiť s prihliadnutím na špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka (napr. predĺženie času, zväčšenie písma, prítomnosť tlmočníka posunkového jazyka a pod.).³

³ V bežnej triede základnej školy sa nachádzajú minimálne dvaja žiaci, ktorých jazykové schopnosti sú neprimerané ich fyzickému veku. Z tohto pohľadu je preto veľmi dôležité urobiť v prvom kroku skríning, ktorý pomôže označiť rizikových žiakov v skupine viacjazyčných žiakov a odoslať ich do odbornej logopedickej starostlivosti, aby okrem podpornej stimulácie v triede dostali aj intenzívnu odbornú (predovšetkým logopedickú intervenciu). Ak by sme takéto žiaka ponechali len v triede, osvojovanie si slovenského jazyka ako vyučovacieho jazyka bude oveľa pomalšie a žiak bude mať rôzne pretrvávajúce deficity na úrovni slovnej zásoby, gramatiky, výslovnosti a/alebo porozumenia. Viacjazyčný žiak s vývinovou jazykovou poruchou bude mať komunikačné deficity aj v materinskom jazyku. Ako skríningový nástroj na identifikovanie rizikových viacjazyčných žiakov je vhodný dotazníkový nástroj PABIQ2, ktorý je možné použiť pre všetkých žiakov v rámci základnej školy.

Rozsah jazykovej podpory

Na základe výsledkov jazykovej diagnostiky je žiak zaradený do jedného z troch variantov jazykovej podpory.

Žiak **bez znalosti slovenského jazyka** (úroveň 0) je vzdelávaný v rámci intenzívnej jazykovej podpory. Jazyková podpora sa realizuje podľa vzdelávacích štandardov pre slovenský jazyk ako druhý jazyk – **komunikačná úroveň 1** s minimálnou časovou dotáciou 48 vyučovacích hodín a s odporúčanou časovou dotáciou 200 vyučovacích hodín. Podpora je poskytovaná súbežne aj v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu.

Žiakovi **so základnou úrovňou** ovládania slovenského jazyka (približne na úrovni 1) sa poskytuje jazyková podpora podľa vzdelávacích štandardov pre slovenský jazyk ako druhý jazyk – **komunikačná úroveň 2** s minimálnou časovou dotáciou 64 vyučovacích hodín a s odporúčanou časovou dotáciou 150 vyučovacích hodín. Podpora je poskytovaná súbežne aj v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu.

Žiakovi **s dostatočnou znalosťou slovenského jazyka** (tzv. prahová úroveň, **komunikačná úroveň 3**, cca. B1 podľa SERR) je poskytovaná **individuálna jazyková podpora** podľa jeho potrieb a nárokov vzdelávania. V prípade nedostatočnej znalosti akademického jazyka je odporúčaná jazyková podpora s časovou dotáciou 100 vyučovacích hodín prispôbená individuálnym jazykovým potrebám žiaka. Podpora je poskytovaná súbežne aj v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu.

Dizajn vstupného testu na určenie úrovne ovládania slovenského jazyka*

Časť	Úloha	Komunikačné jazykové činnosti, jazykové kompetencie	Úroveň	Forma/ Asistencia	Čas riešenia	Príloha pre PZ/Ž
I. Rozhovor a porozumenie pokynom						
I.1 Hovorenie, porozumenie, interakcia, čítanie s porozumením, písanie	I.1.1 Osobný dotazník	počúvanie s porozumením, ústna interakcia, ústny prejav, rozsah slovnej zásoby, gramatická správnosť, výslovnosť	1	ústna/ áno	6 – 7 min.	PZ Príloha 1
	I.1.2 Porozumenie pokynom	počúvanie s porozumením, čítanie, písomný prejav	1	ústna, písomná/ áno	6 – 7 min.	PZ Príloha 2
	I.1.3 Abeceda, číslice, farby**	čítanie s porozumením, rozsah slovnej zásoby	1	ústna/ áno	6 – 7 min.	PZ Príloha 3 Príloha 4 Príloha 5
II. Test hodnotenia úrovne slovenského jazyka						
II.1 Hovorenie, porozumenie, interakcia	II.1.1 Opis obrázka	počúvanie s porozumením, ústna interakcia, ústny prejav, rozsah slovnej zásoby, gramatická správnosť, výslovnosť	2	ústna/ áno	6 – 7 min.	PZ Príloha 6

* Čiastkové testy vhodné pre žiakov od 1. ročníka základnej školy sú zvýraznené **tučným typom písma**.

** Ak žiak nereaguje, príp. nie je schopný reagovať na väčšinu otázok a pokynov v úlohách I.1.1 Osobný dotazník a I.1.2 Porozumenie pokynom, PZ overí znalosť abecedy, číslic a farieb.

	II.1.2 Komunikačná situácia	počúvanie s porozumením, ústna interakcia, ústny prejav, rozsah slovnej zásoby, gramatická správnosť, výslovnosť	3	ústna/ áno	6 – 7 min.	PZ Príloha 7
II.2 Čítanie s porozumením	II.2.1 Spájanie slov s obrázkom	čítanie s porozumením, rozsah slovnej zásoby	1	písomná/ nie***	5 min.	Ž Príloha 8
	II.2.2 Pravda alebo nepravda?	čítanie s porozumením, rozsah slovnej zásoby	2	písomná/ nie	5 min.	Ž Príloha 9
	II.2.3 Výber z možností	čítanie s porozumením, rozsah slovnej zásoby	2	písomná/ nie	10 min.	Ž Príloha 10
	II.2.4 Doplňanie informácií	čítanie s porozumením, rozsah slovnej zásoby	3	písomná/ nie	15 min.	Ž Príloha 11
II.3 Písanie, slovná zásoba, gramatika	II.3.1 Doplňanie slov	písomný prejav, rozsah slovnej zásoby, gramatická správnosť	1	písomná/ nie	10 min.	Ž Príloha 12
	II.3.2 Odpoveď na otázku celou vetou	písomný prejav, rozsah slovnej zásoby, gramatická správnosť	2	písomná/ nie	10 min.	Ž Príloha 13
	II.3.3 Pozvánka na oslavu	písomný prejav, rozsah slovnej zásoby, gramatická správnosť	3	písomná/ nie	25 min.	Ž Príloha 14

*** Pre žiakov 1. ročníka základnej školy len ústna forma s asistenciou PZ.

I Rozhovor a porozumenie pokynom

Časť testu Rozhovor a porozumenie pokynom obsahuje dve úlohy. Na každú úlohu je vyhradených 6 – 7 minút. Za každú úlohu môže žiak získať 10 bodov.

Ak žiak nereaguje, resp. nie je schopný reagovať na väčšinu otázok a pokynov, pedagogický zamestnanec ešte overí znalosť abecedy, číslic, farieb (Prílohy 3 – 5) a následne ukončí diagnostiku.

Ak žiak odpovie, resp. vie reagovať na minimálne 60 % otázok, pedagogický zamestnanec ponúkne žiakovi ďalšiu časť testu – Test hodnotenia úrovne ovládania slovenského jazyka.

I.1 Hovorenie, porozumenie, interakcia, čítanie s porozumením, písanie

Komunikačná úroveň 1

I.1.1 Osobný dotazník – riadený rozhovor

Rozhovor obsahuje testovacie úlohy – otázky, ktoré sa bezprostredne týkajú žiaka, jeho okolia, rodiny, záujmov a pod.⁴ Pedagogický zamestnanec kladie otázky, pričom výrazne (ale nie prehnane) artikuluje, hovorí pomaly a napomáha porozumeniu gestami. Ak žiak nereaguje, otázku zopakuje, prípadne parafrázuje.

Pedagogický zamestnanec sleduje, či:

- žiak rozumie otázke a adekvátne vecne reaguje,
- žiak dlho premýšľa, kým odpovie,
- žiak hovorí zrozumiteľne a gramaticky správne,
- musí žiakovi pomáhať,
- sa musí žiakovi prispôbiť (hovoríť pomaly, opakovať otázku, preformulovať otázku, uprednostňuje konštrukcie v nominatívne, akuzatívne).

I.1.2 Porozumenie pokynom

Úloha testuje porozumenie známym a v školskom prostredí frekventovaným slovám a frázam. Pedagogický zamestnanec dáva pokyny a sleduje, či ich žiak dokáže splniť. Pedagogický zamestnanec najprv nenapovedá, ak žiak nereaguje, pomôže si gestami. Žiak po splnení všetkých úloh odovzdá papier pedagogickému zamestnancovi.

Pomôcky: papiere, pero, pastelky, kniha (učebnica) s očíslovanými stranami

⁴ Položenie niektorých otázok treba zvážiť, ak ide o deti azylantov, odídenčov, ktorí zo svojej krajiny často utekajú z politických či iných závažných dôvodov a môžu byť na otázky o rodine a pôvodnej vlasti citliví.

I.1.3 Abeceda, číslice, farby

Pedagogický zamestnanec ukazuje žiakovi kartičky s písmenami, slabikami, slovami, číslicami a farbami.

Pedagogický zamestnanec overuje:

- znalosť **abecedy**:
 - u žiakov 1. ročníka čítanie písmen, slabík,
 - u žiakov od 2. ročníka čítanie písmen, slabík a slov;
- znalosť **číslic**:
 - u žiakov 1. ročníka do 20,
 - u žiakov 2. ročníka do 100,
 - u žiakov 3. ročníka do 1 000,
 - u žiakov od 4. ročníka všetky;
- znalosť **farieb**:
 - u žiakov od 1. ročníka.

Pomôcky: kartičky písmen, slov, číslic, farieb

II Test hodnotenia úrovne slovenského jazyka

II.1 Hovorenie, porozumenie, interakcia

Čiastkový test obsahuje 2 úlohy. Na každú úlohu je vymedzených 6 – 7 minút. Prvá úloha je na komunikačnej úrovni 2 a druhá na komunikačnej úrovni 3. Za každú úlohu môže žiak získať 10 bodov.

Komunikačná úroveň 2

II.1.1 Opis obrázka

Úloha testuje porozumenie známym a v školskom prostredí frekventovaným slovám a frázam. Úlohou žiaka je opísať, čo vidí na obrázku (Trieda). Pedagogický zamestnanec postupne kladie žiakovi otázky viažuce sa na obrázok, príp. otázky zamerané na skúsenosti žiaka s danou témou. Kľúčové otázky a slová vyžadujúce pokročilú úroveň ovládania slovenského jazyka s zvýraznené **tučným typom písma**, podľa nich sa žiak zaraďuje do príslušnej komunikačnej úrovne.

Pedagogický zamestnanec sleduje, či:

- žiak rozumie otázke a adekvátne vecne reaguje,
- žiak dlho premýšľa, kým odpovie,
- žiak hovorí zrozumiteľne a gramaticky správne,
- musí žiakovi pomáhať,
- sa musí žiakovi prispôbiť (hovoríť pomaly, opakovať otázku, preformulovať otázku).

Komunikačná úroveň 3

II.1.2 Komunikačná situácia

Žiak si vylosuje obrázok a jeho úlohou je riešiť situáciu, ktorá sa vzťahuje na obrázok. Pedagogický zamestnanec postupne kladie žiakovi otázky viažuce sa na obrázok, príp. otázky zamerané na skúsenosti žiaka s danou témou.

Pedagogický zamestnanec sleduje, či:

- žiak rozumie otázke a adekvátne vecne reaguje,
- žiak dlho premýšľa, kým odpovie,
- žiak hovorí zrozumiteľne a gramaticky správne,
- musí žiakovi pomáhať,
- sa musí žiakovi prispôbiť (hovoríť pomaly, opakovať otázku, preformulovať otázku).

II.2 Čítanie s porozumením

Čiastkový test obsahuje štyri úlohy. Žiak pracuje samostatne podľa inštrukcií. Ak nie je schopný splniť úlohu, nemusí pokračovať v riešení ďalšej úlohy. Písomný prejav nie je predmetom testovania v tejto časti testu. Overuje sa porozumenie textu. Žiak môže získať 30 bodov.

Komunikačná úroveň 1

II.2.1 Spájanie slov s obrázkom

Úloha testuje porozumenie známym a v bežnej komunikácii frekventovaným slovám. Text úlohy je v rozsahu 11 slov, z nich jedno slovo sa uvádza ako vzorové riešenie a 12 obrázkov zobrazujúcich objekty z blízkeho okolia žiaka. Úlohou žiaka je priradiť správne slovo k správnejmu obrázku. Za každú správnu odpoveď žiak získava jeden bod. Celkovo môže žiak za úlohu získať 10 bodov.

Komunikačná úroveň 2

II.2.2 Pravda alebo nepravda?

Úloha testuje porozumenie jednoduchým vetám. Skladá sa z viet, ktoré vychádzajú z kontextu zobrazeného na obrázku. Žiak má dichotomickú voľbu (P/N). Má sa rozhodnúť, či sú vety pravdivé. Celkový text je v rozsahu 25 slov. Každá z viet je považovaná za samostatnú položku. Za každú správnu odpoveď žiak získava jeden bod. Celkovo môže žiak za úlohu získať 5 bodov.

II.2.3 Výber z možností

Úloha testuje porozumenie krátkemu textu. Text je vo forme rozprávania v rozsahu 40 slov. Úlohou žiaka je vybrať správne slovo zo štyroch možností a priradiť do 5 viet. Jedna veta sa uvádza ako vzorové riešenie. Za každú správnu odpoveď žiak získava jeden bod. Celkovo môže žiak za úlohu získať 5 bodov.

Komunikačná úroveň 3

II.2.4 Dopĺňanie informácií

Úloha testuje schopnosť porozumenia krátkemu textu, ktorý obsahuje slovnú zásobu často používanú v každodennom živote žiakov. Text je formou rozprávania. Úlohou žiaka je správne odpovedať na 5 otázok vzťahujúcich sa na text. Jedna otázka slúži ako príklad. Za každú správnu odpoveď žiak získava 1 bod. Celkovo môže žiak za úlohu získať 10 bodov.

II.3 Písanie, slovná zásoba, gramatika

Čiastkový test obsahuje tri úlohy. Žiak pracuje samostatne podľa inštrukcií. Ak nie je schopný splniť úlohu, nemusí pokračovať v riešení ďalšej úlohy. Žiak môže získať 30 bodov, maximálne 10 bodov za každú úlohu.

Komunikačná úroveň 1

II.3.1 Dopĺňanie slov

Úloha testuje používanie obmedzeného repertoáru slovnej zásoby v súlade s jazykovými prostriedkami zodpovedajúcimi komunikačnej úrovni 1. Ide predovšetkým o schopnosť napísať známe slová (napr. názvy predmetov každodennej potreby). Úloha zároveň testuje aj gramatickú zložku. Žiak má napísať pomenovanie objektu zobrazeného na obrázku. Za každú správnu odpoveď žiak získava jeden bod. Celkovo môže žiak za úlohu získať 10 bodov.

Komunikačná úroveň 2

II.3.2 Odpoveď na otázku celou vetou

Úloha testuje používanie základného repertoáru slovnej zásoby, ovládanie bežne používaných fráz a základných typov viet vzťahujúcich sa na konkrétne každodenné situácie. Úlohou žiaka je stručne odpovedať na päť otázok. Výsledný text by mal byť v rozsahu 15 – 25 slov. Za túto úlohu môže žiak získať 10 bodov.

Komunikačná úroveň 3

II.3.3 Pozvánka na oslavu

Úloha testuje schopnosť žiaka napísať e-mail v rozsahu minimálne 50 slov, v ktorom žiak pozýva kamaráta na oslavu svojich narodenín. Za úlohu môže žiak získať 10 bodov.

Kritériá hodnotenia

I. ROZHOVOR A POROZUMENIE POKYNOV

Tabuľka udáva maximálne počty bodov, ktoré môže žiak dosiahnuť v časti testu Rozhovor a porozumenie pokynom. Ak v tejto časti testu žiak nereaguje na otázky týkajúce sa jeho osoby, prípadne nereaguje na väčšinu otázok a pokynov, pedagogický zamestnanec ešte overí znalosť abecedy, číslíc, farieb (I.1.3 Abeceda, číslice, farby) a následne ukončí diagnostiku. Ak žiak dokáže reagovať minimálne na 60 % otázok a pokynov, pokračuje úlohami v časti Test hodnotenia úrovne slovenského jazyka.

I.1 Hovorenie, porozumenie, interakcia, čítanie s porozumením, písanie

I.1.1 OSOBNÝ DOTAZNÍK – RIADENÝ ROZHOVOR

Za úlohu môže žiak získať 10 bodov. Hodnotí sa obsah, ústna interakcia, slovná zásoba, gramatika a výslovnosť. Pri hodnotení obsahu sa sleduje, či žiak porozumel a jeho ústny prejav zodpovedá zadaniu, má logickú nadväznosť a je zrozumiteľný. V ústnej interakcii sa sleduje samostatnosť prejavu a zvládnutie kompenzačnej stratégie (sociolingválna kompetencia).

Tabuľka 1 Kritériá hodnotenia a počty bodov

	2 body	1 bod	0 bodov
obsah	Ústny prejav žiaka zodpovedá zadaniu. Výpovede majú logickú nadväznosť, prejav je zrozumiteľný.	Ústny prejav žiaka čiastočne zodpovedá zadaniu. Výpovede nemajú vždy logickú nadväznosť a nie sú vždy zrozumiteľné.	Ústny prejav žiaka nezodpovedá zadaniu. Výpovede nemajú logickú nadväznosť.
ústna interakcia	Žiak hovorí prevažne samostatne, reaguje na otázky PZ. Jeho sociolingválna kompetencia je funkčná (vie pozdraviť a rozlúčiť sa, vyjadriť neporozumenie).	Žiak potrebuje pomoc PZ, nereaguje vždy na otázky. Jeho sociolingválna kompetencia nie je vždy funkčná (vie pozdraviť a rozlúčiť sa).	Žiak nerozumie, nereaguje ani s pomocou PZ. Jeho sociolingválna kompetencia nie je funkčná.
slovná zásoba	Žiak má dostatočnú slovnú zásobu, aby dokázal reagovať v danej situácii.	Žiak má základný repertoár slovnéj zásoby izolovaných slov a fráz vzťahujúcich sa na danú situáciu.	Rozsah slovnéj zásoby je veľmi obmedzený.

gramatika	V ústnom prejave žiaka sa občas vyskytujú gramatické chyby, ktoré však nebránia porozumeniu.	Žiak prejavuje obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru. Gramatické chyby občas bránia porozumeniu.	Gramatické chyby v ústnom prejave žiaka sú časté a bránia porozumeniu.
výslovnosť	Žiak vyslovuje zreteľne, prejav je zrozumiteľný, používa správnu intonáciu.	Žiak nevyslovuje vždy zreteľne, výslovnosť naučených slov a fráz je zrozumiteľná.	Žiak nevyslovuje zreteľne, jeho prejav je nezrozumiteľný.

I.1.2 POROZUMENIE POKYNOM

Úloha obsahuje 10 pokynov. Správne vykonanie pokynu je hodnotené jedným bodom. Za úlohu môže žiak získať 10 bodov.

II. TEST HODNOTENIA ÚROVNE SLOVENSKEHO JAZYKA

Tabuľky udávajú maximálne počty bodov, ktoré môže žiak dosiahnuť v jednotlivých čiastkových testoch a na daných komunikačných úrovniach. Žiak dosiahne danú komunikačnú úroveň v danej komunikačnej jazykovej činnosti vtedy, ak dosiahne v úlohách na danej komunikačnej úrovni aspoň 6 bodov. Ak žiak v úlohách v danej komunikačnej jazykovej činnosti na komunikačnej úrovni 1 dosiahne aspoň 6 bodov, môže pokračovať úlohami na komunikačnej úrovni 2. Ak dosiahne aspoň 6 bodov na komunikačnej úrovni 2, pokračuje úlohami na komunikačnej úrovni 3.

II.1 Hovorenie, porozumenie, interakcia

II.1.1 Opis obrázka

Na komunikačnej úrovni 2 je úlohou žiaka opísať, čo vidí na obrázku. Za úlohu môže žiak získať 10 bodov. Hodnotí sa obsah, ústna interakcia, slovná zásoba, gramatika a výslovnosť. Pri hodnotení obsahu sa sleduje, či žiak porozumel a jeho ústny prejav zodpovedá zadaniu, má logickú nadväznosť a je zrozumiteľný. V ústnej interakcii sa sleduje samostatnosť prejavu a zvládnutie kompenzačnej stratégie (sociolingválna kompetencia).

II.1.2 Komunikačná situácia

Na komunikačnej úrovni 3 je úlohou žiaka riešiť konkrétnu komunikačnú situáciu. Za úlohu môže žiak získať 10 bodov. Hodnotí sa obsah, ústna interakcia, slovná zásoba, gramatika a výslovnosť. Pri hodnotení obsahu sa sleduje, či žiak porozumel a jeho ústny prejav zodpovedá zadaniu, má logickú nadväznosť a je zrozumiteľný. V ústnej interakcii sa sleduje samostatnosť prejavu a zvládnutie kompenzačnej stratégie (sociolingválna kompetencia).

Tabuľka 2 Kritériá hodnotenia a počty bodov

	2 body	1 bod	0 bodov
obsah	<p>Ústny prejav žiaka zodpovedá zadaniu.</p> <p>Výpovede majú logickú nadväznosť, prejav je zrozumiteľný.</p>	<p>Ústny prejav žiaka čiastočne zodpovedá zadaniu.</p> <p>Výpovede nemajú vždy logickú nadväznosť a nie sú vždy zrozumiteľné.</p>	<p>Ústny prejav žiaka nezodpovedá zadaniu.</p> <p>Výpovede nemajú logickú nadväznosť.</p>
ústna interakcia	<p>Žiak hovorí prevažne samostatne, reaguje na otázky PZ.</p> <p>Jeho sociolingválna kompetencia je funkčná. Ak nerozumie, je schopný požiadať o pomoc.</p>	<p>Žiak často potrebuje pomoc PZ, nereaguje vždy na otázky.</p> <p>Jeho sociolingválna kompetencia nie je vždy funkčná (vie pozdraviť a rozlúčiť sa).</p>	<p>Žiak nerozumie, nereaguje ani s pomocou PZ.</p> <p>Jeho sociolingválna kompetencia nie je funkčná.</p>
slovná zásoba	<p>Žiak má na danej komunikačnej úrovni pomerne širokú slovnú zásobu, aby dokázal reagovať v danej situácii.</p>	<p>Žiak má základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a fráz vzťahujúcich sa na danú situáciu.</p>	<p>Žiak neovláda slovnú zásobu na danej komunikačnej úrovni. Rozsah slovnej zásoby je veľmi obmedzený.</p>
gramatika	<p>V ústnom prejave žiaka sa občas vyskytujú gramatické chyby, ktoré však nebránia porozumeniu.</p>	<p>Žiak prejavuje obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru.</p> <p>Gramatické chyby občas bránia porozumeniu.</p>	<p>Gramatické chyby v ústnom prejave žiaka sú časté a bránia porozumeniu.</p>
výslovnosť	<p>Žiak vyslovuje zreteľne, prejav je zrozumiteľný, používa správnu intonáciu.</p>	<p>Žiak nevyslovuje vždy zreteľne, výslovnosť naučených slov a fráz je zrozumiteľná.</p>	<p>Žiak nevyslovuje zreteľne, jeho prejav je nezrozumiteľný.</p>

II.2 Čítanie s porozumením

Čiastkový test sa skladá zo 4 úloh. Za každú správnu položku v úlohe získa žiak 1 bod. Spolu za čiastkový test môže žiak získať 30 bodov.

Tabuľka 3 Počty bodov za jednotlivé úlohy

úroveň	úloha	počet bodov
1	II.2.1 Spájanie slov s obrázkom	10
2	II.2.2 Pravda alebo nepravda?	5
2	II.2.3 Výber z možností	5
3	II.2.4 Dopĺňanie informácií	10

II.3 Písanie, slovná zásoba, gramatika

Čiastkový test obsahuje 3 úlohy. V každej úlohe na všetkých komunikačných úrovniach môže žiak získať 10 bodov. Spolu za čiastkový test môže žiak získať 30 bodov.

II.3.1 Dopĺňanie slov

Na komunikačnej úrovni 1 úloha obsahuje 10 položiek. Za každú správnu položku môže žiak získať 1 bod – za doplnenie správneho slova z hľadiska významu 0,5 bodu a za morfológicko-ortografickú správnosť 0,5 bodu.

II.3.2 Odpoveď na otázku celou vetou

Na komunikačnej úrovni 2 úloha obsahuje 5 položiek. Za každú správnu odpoveď môže žiak získať 2 body – za obsahovú a formálnu správnosť jeden bod a za gramatickú a lexikálnu správnosť 1 bod.

III.3.3 Pozvánka na oslavu

Na komunikačnej úrovni 3 je úlohou žiaka napísať e-mail, v ktorom pozve kamaráta/kamarátku na narodeninovú oslavu. Za úlohu môže žiak získať 10 bodov. Hodnotí sa splnenie zadania, dodržanie formátu a rozsahu textu, obsahová správnosť, logická nadväznosť, rozsah slovnnej zásoby, gramatická a ortografická správnosť.

Tabuľka 4 Kritériá hodnotenia a počty bodov

	2 body	1 bod	0 bodov
obsah	<p>Žiak dodržal tému textu. Splnil všetky body zadania.</p> <p>Výpovede sú z hľadiska obsahu zrozumiteľné.</p>	<p>Žiak sčasti dodržal tému textu. Splnil väčšinu bodov zadania.</p> <p>Výpovede sú z hľadiska obsahu väčšinou zrozumiteľné.</p>	<p>Žiak nedodržal tému textu. Nespĺnil žiadny bod zadania.</p> <p>Výpovede sú z hľadiska obsahu nezrozumiteľné.</p>
rozsah textu	Rozsah textu zodpovedá požiadavkám.	Rozsah nezodpovedá v plnej miere požiadavkám.	Rozsah nezodpovedá požiadavkám.
organizácia textu	<p>Text je vhodne členený a spĺňa všetky náležitosti e-mailu a pozvánky.</p> <p>Text je súvislý a vety logicky na seba nadväzujú.</p>	<p>Text je sčasti vhodne členený, ale spĺňa takmer všetky dôležité náležitosti e-mailu.</p> <p>Text je väčšinou súvislý a vety majú väčšinou logickú nadväznosť.</p>	<p>Text nie je vhodne členený a nespĺňa všetky náležitosti e-mailu a pozvánky.</p> <p>Text nie je súvislý a jednotlivé vety nemajú logickú nadväznosť.</p>
slovná zásoba	Žiak má na danej komunikačnej úrovni pomerne širokú slovnú zásobu.	Žiak má základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a fráz vzťahujúcich sa na danú situáciu.	Žiak má obmedzený rozsah slovnej zásoby.
gramatika a pravopis	Chyby v morfológii a syntaxi sa takmer nevyskytujú. Chyby v pravopise sú ojedinelé.	Chyby v morfológii, syntaxi a pravopise sa občas vyskytujú, ale nebránia porozumeniu.	Chyby v morfológii, syntaxi a pravopise sú časté.

PRÍLOHY PRE PEDAGOGICKÉHO ZAMESTNANCA

Príloha 1

I.1.1 Osobný dotazník

Príloha 2

I.1.2 Porozumenie pokynom

Príloha 3

I.1.3 Abeceda

Príloha 4

I.1.3 Číslice

Príloha 5

I.1.3 Farby

Príloha 6

II.1.1 Opis obrázka

Príloha 7

II.1.2 Komunikačná situácia

PRÍLOHY PRE ŽIAKA

Príloha 8

II.2.1 Spájanie obrázka so slovom

Príloha 9

II.2.2 Pravda alebo nepravda?

Príloha 10

II.2.3 Výber z možností

Príloha 11

II.2.4 Dopĺňanie informácií

Príloha 12

II.3.1 Dopĺňanie slov

Príloha 13

II.3.2 Odpoveď na otázku celou vetou

Príloha 14

II.3.3 Pozvánka na oslavu

Otázka*	Zrozumiteľnosť	Rozsah slovnej zásoby a gramatická správnosť	Poznámky
Pozdravenie (reakcia)			<i>PZ porovnáva, či žiak vie použiť formálnu aj neformálnu verziu.</i>
Ako sa voláš? / Aké je tvoje meno?			
Kolko máš rokov?			
Do ktorej triedy chodíš?			
Odkiaľ si?			
Kde bývaš? / Bývaš v dome alebo v byte?			
Máš brata? / Máš sestru? / Kolko?			
Aký je dnes deň? / A včera? / A zajtra?			
Aký je dátum? / Aký je mesiac? / A rok?			
Kolko je hodín?			
Čo rád/rada robíš?			<i>doplňujúca otázka, ak nevie: Máš rád/rada šport, futbal, hudbu, rap, tanec, knihy, počítače...?</i>
Ktorý je tvoj obľúbený predmet v škole?			

* Otázky zvýraznené **tučným typom písma** sú vhodné pre žiakov od 1. ročníka ZŠ. Položenie niektorých otázok treba zvážiť, ak ide o deti azyllantov, odídencov, ktorí zo svojej krajiny často utekajú z politických či iných závažných dôvodov a môžu byť na otázky o rodine a pôvodnej vlasti citliví.

Inštrukcia	Splní správne.	Splní s pomocou.	Nesplní.	Poznámky
Vezmi si papier.				
Napíš hore tvoje meno a triedu.				
Vezmi si modrú pastelku.				
Napíš číslo päť.				
Dole nakresli kruh.				
Otvor knihu na strane 20.				
Prečítaj prvé dve slová / posledný riadok.				
Odpíš toto slovo na papier.				<i>PZ vyberie min. dvojslabičné, max. trojslabičné slovo.</i>
Zatvor knihu.				
Odovzdaj mi papier.				

Prečítaj. / Nájdi písmeno... / Nájdi slovo...

A	í	v	s
ch	c	g	d'
m	š	H	O
f	S	K	r
L	d	ž	b

e	Y	N	u
J	ó	p	ň
ie	Ja	re	čo
že	po	La	hu
telefón	Jablko	učím sa	ceruza
banán	KNIHA	stôl	štvrtok

Prečítaj. / Nájdi číslo...

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16
17	18	19	20

28**34****47****52****69****71****85****93****100****236****599****861****1 478****6 832**

$$6 + 7 = 13$$

$$20 - 8 = 12$$

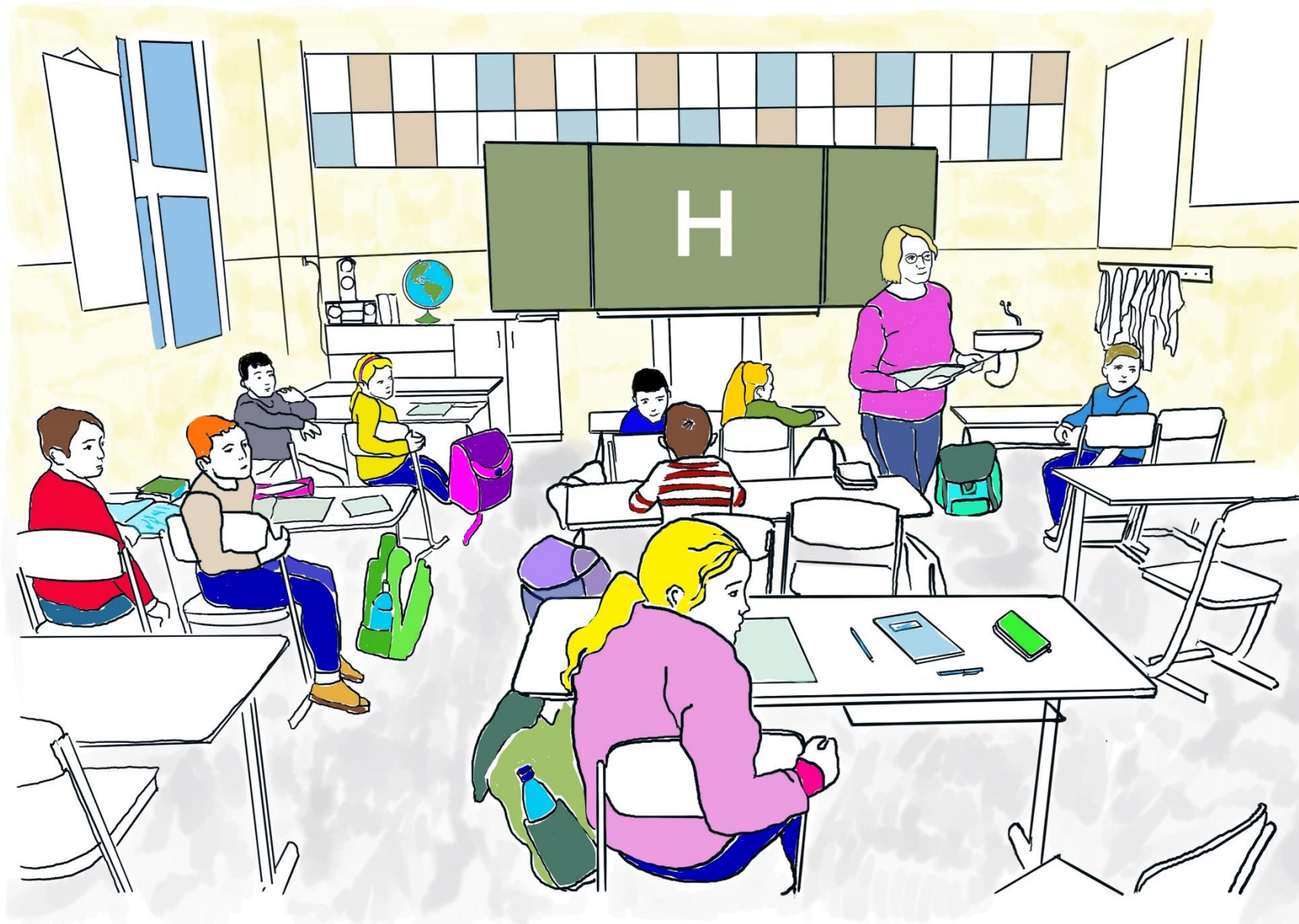
$$30 + 70 = 100$$

$$42 + 51 = 93$$

Aká je to farba?

Otázka	Hodnotenie správna odpoveď ✓ nesprávna odpoveď/bez odpovede ✗	Poznámky
Čo je na obrázku? Povedz a ukáž.		Za dostatočnú slovnú zásobu sa považuje min. 8 slov z rôznych oblastí, napríklad: škola, trieda, deti, chlapec, dievča, žiaci, žiak, žiačka, učiteľka, lavica, stolička, okno, tabuľa, skrinka, ceruza, peračník, zošit, učebnica, školská taška (aktovka, batoh), umývadlo, uterák
Kde je glóbus ? Neukazuj, len povedz.		Sleduje sa znalosť slova glóbus, schopnosť opísať miesto, gramatická správnosť (predložka a koncovka): Glóbus je vpredú/na skrinke .
Kde je učiteľka? Čo robí?		Sleduje sa znalosť slovnej zásoby, gramatická správnosť (predložka a koncovka): Učiteľka je pri lavici . / Učiteľka je vpredú . Učiteľka číta .
Nájdí na obrázku ceruzu, peračník, zošit, tabuľu.		Stačí, keď žiak ukáže.
Čo je vedľa tabule?		Ak žiak nedokáže vec pomenovať, PZ sa opýta, či vie, čo to je, alebo len nevie, ako sa vec pomenuje. Umývadlo. Skriňa/skrinka.
Kolko žiakov je v triede?		Deväť.
Ktoré písmeno je na tabuli? Prečítaj ho.		H.
Čo si myslíš, kam sa pozerajú deti? Čo vidia? Čo je tam?		Sleduje sa znalosť slovnej zásoby, gramatická správnosť.
Čo nosíš do školy? / Čo máš v taške?		Učebnice, zošity, peračník, pero, pastelky, ceruzu...
Čo robíš cez prestávku?		Desiatujem. / Hrám sa. / Píšem. / Čítam (si).

Spoj obrázok so slovom. Jeden obrázok nebudeš potrebovať.

	STROM	
	LOPTA	
	ŽENA	
	CERUZA	
	RYBA	
	KNIHA	
	STÔL	
	RUKA	
	POČÍTAČ	
	PES	
	TRIČKO	

Je to pravda (ÁNO) alebo to nie je pravda (NIE)?

vložiť obrázok TRIEDA

0. V triede je 9 žiakov.

ÁNO

NIE

1. Pani učiteľka má tmavé vlasy.

ÁNO

NIE

2. Na tabuli je písmeno H.

ÁNO

NIE

3. V triede si môžeme umyť ruky.

ÁNO

NIE

4. Na stene je veľká mapa.

ÁNO

NIE

5. Dievča má ružový sveter.

ÁNO

NIE

Prečítaj si text a vyber správne slovo (a, b, c alebo d).

Katka nie je **0. zdravá**. Necíti sa 1. Bolí ju hlava a 2., nemôže rozprávať a jesť.

Má aj 3., nemôže dýchať nosom. Musí ísť 4., potom oddychovať doma. Lekár

jej napísal recept, musí užívať 5. a piť teplý čaj.

0.	a) chorá	b) pekná	c) zdravá	d) veselá
1.	a) zle	b) unavená	c) chorá	d) dobre
2.	a) hrdlo	b) hlava	c) nádcha	d) horúčka
3.	a) injekciu	b) kašle	c) okuliare	d) nádchu
4.	a) do kina	b) k lekárovi	c) do školy	d) na poštu
5.	a) cukrík	b) recept	c) lieky	d) čokoládu

Prečítaj si text a doplň informácie do tabuľky.

Ja a môj kamarát Samo

Ahoj, volám sa Peťo. Som piatak. Bývam na sídlisku. Každý deň cestujem do školy autobusom, lebo moja škola je ďaleko. Musím skoro vstávať. Niekedy som hladný, lebo nemám čas raňajkovať. Niekedy meškám, lebo autobus je pomalý.

Môj najlepší kamarát Samo je šiestak. Býva pri škole. Nemusí cestovať. Chodí pešo alebo na bicykli. Má malého psa. Volá sa Beny. Každý deň sa spolu hráme. Ja mám rád futbal a Samo hokej. Ja mám jednotku z matematiky a Samo z angličtiny. Ale spolu máme radi čokoládovú zmrzlinu a počítačové hry. A ty?

	Peťo	Samo
0. Do ktorej triedy chodí?	piatej	šiestej
1. Kde býva?		
2. Ako cestuje do školy?		
3. Ktorý šport má rád?		
4. Ktorý je jeho obľúbený predmet?		
5. Ktoré zviera má doma?		

Napiš slovo.

Odpovedz na otázku celou vetou.

Otázka	Odpoveď
0. Odkiaľ si?	Som zo Slovenska.
1. Kedy si sa narodil?	
2. Kto je tvoj najlepší kamarát?	
3. Čo robíš vo voľnom čase?	
4. Ktorý je tvoj obľúbený predmet v škole?	
5. Čo najradšej ješ?	

